

NOVADNIEKS

OTRDĪEN,
1990. gada 1. maijā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 52 (6056)
Maksa 3 kap.

Par brīvību
un sociālo
taisnīgumu

Sogad cilvēki visā pasaulē
atzīmē 1. Maija svētku simtgadi
— visas pasaules darbaļaudžu

Rajona
darbaļaudim!

solidaritātes dienas simtgadi.

Šiem svētkiem vienmēr ir bijis revolucionārs raksturs. Tie aicina uz visu tautu solidaritāti, uz nacionālo atbrīvošanās kustību atbalstu. Cilvēki šajā dienā izsaka savu protestu pret neokolonialismu un iekšējo reakciju.

To visu mēs ilgus gadus lasījām laikrakstos, mācījāmies vēstures grāmatās, rakstījām lozungus un skandinājām dziesmas. Bet tā bija tikai poza, jo līdz mūsu apziņai šie vārdi nenonāca. Tie mums likās tāli, nesaņemami, un mēs uzskatījām, ka šajos vārdos ietvertā jēga uz mums neattiecas. 1. Maijs gadu desmitiem ilgi mūsu valstī bija oficiāla brīvdiena, kura pienākas pēc likuma, taču zemapziņā daudziem no mums bija neapmierinātība, jo vajadzēja taču obligāti

pledzēt mītiņos un demonstrācijās, kur skanēja labi un skaisti vārdi, lai gan katrs redzējām, ka dzīves īstenība ir pavisam citāda.

Tagad stāvoklis izmainījies, demokrātijas un atklātības attīstība devusi iespēju par visu runāt godīgi, nevis melot sev un citiem. Mēs tagad paši uz sevis jūtam, ko nozīmē iekšējā reakcija, kur novedusi mūsu zemi pašu koloniālā politikā. Un tāpēc latviešu tauta un citas PSRS tautas cīnās par savām pašnoteiktības tiesībām, par patiesu brīvību savās mājās un visā pasaulē. Jo brīvība katram — tas nozīmē brīvību visiem.

Jā, mēs esam nonākuši līdz ekonomiskam un politiskam bankrotam. Mēs vienmēr vārdos sludinājām solidaritāti ar citu

pasaules valstu darbaļaudim, bet nekādi negribējām atzīt savas zemes darbaļaudžu apspiestību, viņu augsto ekspluatācijas pakāpi, mūsu pašu cilvēku zemo dzīves līmeni un beztiesību.

Sodien mēs esam nostājušies pret to visu. Mēs esam par brīvību un sociālo taisnīgumu visā pasaulē. Arī PSRS, arī mūsu mazajā un mīļajā Latvijā. Baltijas valstis uzsākušas kustību par savas valstiskās neatkarības atjaunošanu. Šo ceļu mēs varam iet, vienīgi sadodoties rokās, kā to darījām pērn uz «Baltijas ceļa», ar lietuviešiem, igauņiem, ar Krievijas Federācijas un citu republiku demokrātiskajām kustībām. Mums 1. Maijā jābūt solidarīgiem ar Lietuvas darbaļaudim, kurus nomāc iekšējā reakcija. Atbalstu no citām tau-

tām mēs gūsim vienīgi tad, ja paši tās atbalstīsim.

Sodien visās valstīs notiek plašas 1. Maija manifestācijas. Lai arī mūsu zemē piepildās tie lozungi, par kuros paustajiem mērķiem sāka cīņu mūsu vectēvi pirms simts gadiem. Mums vēl nav izdevies uzcelt laimes zemi savās mājās. Nav! Bet nenokāsim galvas — mēs varam to izdarīt. Solidarizēsimies ar savām brāļu tautām, cīnīsimies pret iekšējo reakciju, par brīvību. Jo bez brīvības nav nākotnes nevienai tautai.

Priecīgus un saulainus 1. Maija svētkus!

I. MUZIKANTS,

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs

Ar siltām un saulainām dienām pie mums atnāk 1. Maijs — miera un darba svētki. Sogad tiek atzīmēta jubileja — pirms 100 gadiem amerikāņu darbaļaudis pirmoreiz pacēla strādnieku solidaritātes karogus.

1. Maijs — viens no mīļākajiem progresīvās cilvēces svētkiem. Pirmajos šajos svētkos proletārieši svinēja savu atmodu, tēksmi pēc gaismas un zināšanām, pēc sociālā taisnīguma sabiedrības.

Sodien mums vēsture pietuvojusies pavisam cieši. Mēs precīzējam gandrīz visu, kas sakrājies gadu desmitos, — notikumus, faktus, republikācijas, aizvadīto gadu vērtējumu.

Jā, tāds ir maijs — 1990. gada maijs. Nebūt ne vienkāršs, nemierīgs, pretrunīgs. Un — lai cik smagas problēmas mums jārisina — atjaunotnes pavasaris soļo pa mūsu zemi.

Apsveicam strādniekus un lauku darbaļaudis, veterānus un jaunatni, visus rajona iedzīvotājus 1. Maijā — pavasara, miera un solidaritātes svētkos! Novēlam pavasarīgu maija noskaņojumu, daudz priekal

LATVIJAS KP RAJONA KOMITEJAS BIROJS

Tautas kontroles rajona komitejā

Kad būs pavērsiens pret laukiem?

Tautas kontroles rajona komitejas aprīļa sēdē ilgi un pamatīgi izskatīja vienu jautājumu — «Par Rožkalnu un Upmalas pagastu iedzīvotāju tirdzniecisko un medicīnisko apkalpošanu».

Ar situāciju iepazīstināja tautas kontroles rajona komitejas inspektors F. Nikiforovs un komitejas priekšsēdētāja J. Stikāne. Savus vērojumus, pretenzijas un ieceres izteica vietējās varas pārstāvji — Rožkalnu pagasta izpildkomitejas priekšsēdētāja A. Spuriņa un Upmalas pagasta izpildkomite-

jas priekšsēdētājs V. Sulte.

Par to, kādas ir iespējas tuvākajā laikā uzlabot lauku iedzīvotāju medicīnisko apkalpošanu, runāja rajona centrālās slimnīcas organizatoriski metodiskā kabineta vadītājs J. Kirsanovs un tautas kontroles grupas priekšsēdētājs N. Bogdanovs.

Viens no sasāpējušākajiem jautājumiem lauku tirdznieciskajā apgādē ar precēm — nepietiekams maizes daudzums un tās neatbilstošā kvalitāte. Par sarežģīto situāciju stāstīja maizes kombināta direktors V. Karja-

kins. Savu viedokli lauku apkalpošanā izteica arī citi Preiļu un Līvānu patērētāju biedrību vadošie darbinieki J. Koroševskis, V. Vjakske un R. Marcinkeviča.

Secinājums bija viens — kaut arī grūti ar preču sadali, kaut arī deficītu kļūst arvien vairāk, tomēr ir jāpavēršas pret laukiem.

Tautas kontroles rajona komitejas sēdē noņēma no kontroles jautājumus par to, kā «Vārkavā» un Kirova kolhozā gatavojās aizvadītājai lopu ziemošanas sezonai.

L. KIRILLOVA

Līvānu stikla fabrikas kolektīvs izpildījis un nedaudz pārsniedzis pirmā ceturkņa produkcijas ražošanas un piegāžu uzdevumus. Otrajā cehā teicami strādā PSKP biedra Genādija Titova vadītā krāsainā stikla māksliniecisko izstrādājumu stikla pūtēju brigāde.

ATTĒLĀ: (no kreisās) brigadieris G. Titovs ar labākajiem brigādes darba darītājiem: Aleksandru Logvinu, Ļubovu Kirilovu, Valēriju Kokoroviču, Edīti Korojovu, Juri Vičkovski.

J. SILICKA foto

Pārskats

par lauku darbiem rajona saimniecībās līdz 27. aprīlim

Saimniecība	Lopbarības bietes		Kartupeļi	
	plāns	iesējis (ha)	plāns	iesēdājis (ha)
Kirova	75	75	15	—
«Sarkanais Oktobris»	100	65	40	18
Raina	54	54	30	10
Galēni	54	54	48	24
«Vārkava»	48	48	1	2
«Zelta vārpa»	45	45	50	15
Leņina	30	42	50	—
«Rušona»	40	40	10	—
«Rožupe»	40	40	5	—
«Sarkanā ausma»	50	38	10	—
«Nākotne»	55	34	10	—
«Līvāni»	50	31	—	—
«Ezerciems»	30	30	2	—
Aglonas p. s.	30	30	47	5
«Smelteri»	25	23	1	—
«Silukalns»	71	24	10	—
«Gallīši»	20	20	—	—
Rudzātu p. s.	20	20	30	9
«Dzintars»	20	20	2	—
«Vanagi»	20	10	1	—
K. Marksa	55	16	5	—
«Jersika»	50	10	30	3
«Dubna»	35	5	2	—
«Silaiani»	34	4	20	—
RAJONA	1061	778	419	86

Aprīlī lopbarības saknaužu sēju pabeidza vairākas saimniec-

cības. Visvairāk un laikus iesēti lopbarības saknauži šogad ir Kirova kolhozā, kolhozos «Galēni», «Vārkava», «Rožupe», «Zelta vārpa», Raina kolhozā, agrifirmā «Sarkanais Oktobris». Krievni lopbarības biešu sējums papildināja Leņina kolhozs. Šāda iespēja saimniecībai radusies tālab, ka jau otro gadu tā ir noslēgusi līgumus par biešu ravēšanu ar savas saimniecības laudim. Savlaicīgi bietes iesēja jaunizveidotās saimniecības «Rušona» un «Gallīši», «Ezerciems». Bet ir arī atpalicēji. Gadu no gada ar pavasara sēju nestrādā «Silajānos», atpallek arī «Dubna».

Ar katru gadu kartupeļu stādījumus samazina turpat vai visas rajona saimniecības. Dažas tos audzē vairs tikai saimniecības ēdnīcās vajadzībām. Piemēram, kolhozs «Vārkava» šogad audzēs tikai vienu hektāru. «Smelteri», «Ezerciems» — arī pa vienam hektāram. «Dzintars» — 2, K. Marksa — 5. «Rožupe» — 5 hektārus. Atliek cerēt, ka šajā zinā darbīgākās būs zemnieku saimniecības, ka nepieciešamo dārzenu daudzumu izdosies iepirkt no piemājas dārzīnos izaudzētajiem.

Tuvākajās dienās lopbarības biešu sēju pabeigs. Jācer, ka arī kartupeļu tīrumos darbi neievilksies. Zemnieki vairs tikai aida dāsnu lietu, kas šonavas, kā par spīti, ir aizkavējies.

Zemes dziednieku dinastijas

● Melioratorus dēvē par zemes dziedniekiem. Mūsu rajonā viņu pulkā ir daudzas dinastijas, kas ilgi un raženi strādā tīrumu iekopšanā, to atjaunošanā.

Odenssaimniecības celtniecības 21. PMK Līvānu iecirknī visi pazīst Utinānu ģimeni. Francis Utināns — ilggadējs darbu vadītājs, līdz aiziešanai pensijā tāda pat amatā bija viņa dzīvesbiedre Lilija. Tagad vecāku pēdas iet dēls Vairis.

Par melioratoru melioratoru kolektīvā ilgus gadus strādā Pēteris Litnieks. Dēls Jānis — arī meliorators.

Domnieks Rudzāts pāri par 30 gadiem nostrādājis remontdarbnīcās par atslēdznieku. So amatu izvēlējies arī dēls Arnis.

Preiļu meliorācijas iecirknī

labā darba slava ir Ananīmiem — tēvam un diviem dēļiem. Mihails Ananīms ir čakls, pieredzējis meliorators. No tēva neatpallek dēls Valērijs, kas tāpat ir meliorators. Otrs dēls Jevģenījs apguvis metinātāja amatu. Visi trīs Ananīmi — kolektīvā cīnījami un godājami cilvēki.

Tagad, kad meliorācijā sākusies jauna saspringta darba sezona, tā ne mazāk spraiga ir dinastijām, kur amats pāriet no paaudzēs paaudzē, ir iepazīts un iemīlots no mazotnes.

J. GURGONS

Leņins — atkal politisko strīdu degpunktā

Publicista viedoklis

Leņins, viņa vārds un idejas iemiesojušas, diemžēl — nereti ar asinīm, XX gadsimta pretrunīgajā ritumā. Lāsti, kurus tagad bieži vien var dzirdēt viņa adresē, bronzas pieminekļu iznīcināšana tomēr diez vai var atpakaļejošu datumu izsvītrot Leņinu no vēstures. Var strīdēties par to, cik «likumīgi» 1917. gada oktobrī bolševiki sagrāba varu. Taču nevar apstrīdēt faktu, ka Leņins nodibināja valsti, kura pirmoreiz civilizācijas vēsturē mēģināja praktiski īstenot sociālisma idejas.

Tagad, kad padomju sabiedrība nonākusī dziļā krīzē, kuras cēloņus daudzi cilvēki saskata Marksa un Leņina teorijas kļūdainumā, daži kritiķi apgalvo, ka bolševiki nemaz neizvirzīja sev uzdevumu uzcelt «saules pilsētu» pēc Kampanellas fantastiskajiem motīviem, ka viņu mērķis bija pavisam cits — sagrābt varu. Patiešām, formāli tiesiskā aspektā 1917. gada oktobra notikumi Petrogradā bija tipisks apvērsums, kurš tika izdarīts, starp citu, bez to pārējo demokrātisko partiju zināšanas, kas bija piedalīušās monarhijas gāzšanā tā paša gada februārī. Pārsteigtie sociāldemokrāti apvainoja Leņinu un Trocki par to, ka viņi revolūcijai ņēvuši nāvētošu triecienu.

Cik pamatoti ir šie apvainojumi, kurus ar tādu azartu atkārti tagadējie Leņina kritiķi?

Tagad, kad pēc 1917. gada oktobra sekojošie notikumi — Pilsoņu karš, sabrukums, bads, vardabīga kolektīvizācija, staļiniskā totalitārisma desmitgades — tiek vērtēti no šodienas tikumisko kritēriju viedokļa, ir ļoti viegli pakļauties apvainojošajam patosam un kopā ar daudziem saukt: «Vainīgs!».

Kāda vaina tiek piedēvēta Vladimiram Iljičam Uļjanovam — muižnieka dēlam un ar nāvi sodītā (par piedalīšanos atentāta gatavošanā pret caru) revolucionāra brālim? Ja rezumē visekstremālāko kritiku, kā to nesen izdarīja vairāki PSKP CK Marksisma-Leņinisma institūta darbinieki, tad «apsūdzības slēdziens» skan ļoti bargi: varmācība pret savu tautu. Varmācības ieroči — rūpniecības nacionalizācija, vispārējā darbāklausība, monopols uz maizi, pārtikas repartīcija un pārtikas atņemšanas vienības.

Ja jau būt pavisam precīziem, tad Leņina vadītās pirmās padomju valdības kļūdu uzskaitījumu iespējams ievērojami paplašināt. Taču, kā raksta pazīstamais Staļina kritiķis un vēl nesen pie mums par «disidentu» uzskatītais vēsturnieks Rojs Medvedjevs, nekāda kibernetika nav spējīga pierādīt, ka 1917. gada 24. oktobra brunotā sacelšanās vēsturiski bija priekšlaicīga, ka staļiniskā režīma visu vēlāko launprātību sākotne ir tieši šajā Leņina kļūdā.

Viena no Leņina kritiķu kļūdām ir tā, ka viņi pilnīgi abstrahējas no sociālā un ģeopolitiskā stāvokļa, kas bija izveidojies Eiropā XX gadsimta sākumā. Bet tieši šis stāvoklis lielā mērā radīja revolucionāro situāciju Krievijā, un galu galā — arī pašu Leņinu.

Pazīstamais bolševisma kritiķis, revolucionāro socialistu partijas līderis V. Cernovs, jau būdams emigrācijā, rakstīja, ka revolūcija dzima pirmā pasaules kara lopkautuvē, kas bija pilnīgi devalvējusi cilvēka dzīvības vērtību. Būtībā ar šķērisko naidu un varmācību XXI gadsimta sākumā bija piesātināta visa Eiropa. Radikālisms, kas izpaudās krievu revolūcijas laikā, nebūt neradās no krievu «aziātisma». Radikālisms bija eiropiska parādība. Kad 1921. gadā, piedzīvojis neveiksmi forsēt sociālisma celtniecību ar «kara komunisma» politikas palīdzību. Leņins deva signālu atpakaļgaitai pie tirgus ekonomikas, viņš saņēma bargus triecienus gan no Krievijas kreiso maksimālistu, gan no Eiropas kreiso socialistu puses.

Kas aizkavēja Leņinu līdz galam izlabot pieļautās kļūdas un atgriezties pilsoniskās sabiedrības stāvoklī? Daži Leņina kritiķi uzskata, ka «jaunā ekonomiskā politika» bija taktiska atkāpšanās un tās liktenis jau iepriekš bija izlemts. Man tomēr liekas, ka valsts atteikšanās no Leņina jaunās pilsoniskās un ekonomiskās politikas noteica citi faktori.

Pasaules karš, pēc tam — pilsoņu karš, sabrukums, bads izdzina no laukiem, deklasēja un pārvērtā par skrandu proletāriešiem miljoniem cilvēku. Viņu valrums neko pat nebija dzirdējuši ne par marksismu, ne par Leņina idejām. Taču viņus vilināja drīzas un visiem vienādas laimes solījumi, lozunga «Kas bija nekas, kļūs par visu» apšaubāmā ideja. Šī masu stihija arī kļuva par sociālo balstu pēc varas kārajam Staļinam.

Kļuvis smagas slimības upuris, Leņins arvien vairāk attālinājās no valsts vadīšanas. Vairāki pētnieki uzskata, ka pēdējos savas dzīves gados viņš bijis gandrīz vai «Staļina gūsteknis». Leņina pēdējās vēstules liecina, ka viņš traģiski pārvērtēja bolševiku revolūcijas pieredzi. Cik tālu Leņins būtu revidējis pats savu mantojumu, mēs tagad varam tikai minēt. Visai asais Politbiroja locekļu raksturojums Leņina «testamentā» apliecina, ka nākotnē viņam nelikās gaisā. Taču ietekmēt šo nākotni viņš vairs nebija spējīgs...

Nesen atzīmējām Leņina 120. dzimšanas dienu. Desmitiem gadu ilgi šo dienu mēs svinējām, bārstot skaļus slavīnājumus. Tagad sācies apsvērtu vērtējumu laiks. Ne vienmēr vēl izdodas sniegt tādu vērtējumu, jo maksliģa dievināšana agri vai vēl rada pretreakciju — pilnīgu nolīgumu. Šajā sakarībā ir lietderīgi uzklaut, kādu vērtējumu Leņina personībai devis viens no visnāknākajiem viņa pretiniekiem — K. Kautskis. Atsaucoties uz Leņina nāvi, 1924. gadā Vīnē viņš uzrakstīja: «Mūsu domstarpības nedrīkst mūs padarīt aklus pret nelaika diženumu. Viņš bija kolosāla figūra, kādu ir visai maz pasaules vēsturē».

Man liekas, ka Leņins paliks vēsturē kā pati varonīgākā, bet tajā pašā laikā — arī kā traģiska XX gadsimta figūra. Viņa pieredze — gan pozitīvā, gan negatīvā (demokrātijas faktora nenovērtēšana attīstības gaitā) — uzlikusi savu zīmogu uz visu pašreizējās pasaules vēsturi. Un pat viņa tagadēta nolīgšana vairākās Eiropas valstīs ir daļa no polemikas, kas izvērtusies ap tām jaunajām idejām, ar kurām cilvēce ieies XXI gadsimtā.

A. KOSTIKOVS,

APN politiskais komentētājs

Kolektīvs	Zūrijas vērtējums (punktos)				
	1	2	3	5	4
Aglonas sieviešu koris	17	17	17	16	16
Preļļu RKN jauktais koris	18	18	17	17	17
Jersikas jauktais koris	18	18	16	18	17
Līvānu KN jauktais koris	15	15	15	14	16
Rajona skolotāju koris	21	19	18	20	22

Zūrijas komisijas locekļi: 1. Terēze Broka, 2. Edgars Račevskis — komisijas priekšsēdētājs, 3. Pauls Kvelde, 4. Guntars Kīrslis, 5. Arnis Poruks. Bez tam Zūrijas darbā piedalījās E. Meingaila Tautas mākslas centra direktors Jānis Kurpnieks.

Uz Rīgu ceļš sācies

Urā! Urā! Urā! Uz Rīgu brauc visi mūsu kori. Lai izcīnītu tiesības piedalīties XX Vispārējās latviešu dziesmu svētkos Rīgā, kolektīvam vajadzēja iegūt vidēji vismaz 10 punktus. Un mūsu pašdarbnieki to spēja. Skatē nepiedalījās vienīgi Rudzētu kolektīvs, kurš atsācis savu darbu diriģenta Jāzēpa Skuteļa vadībā pēc vairāku gadu pārtraukuma. Koris vēl nav pilnīgi apguvis visu dziesmu svētku repertuāru. Taču tas strādā mērķtiecīgi un nopietni, un ar šo kolektīvu nāksies rēķināties uz priekšdiēnām.

Patīkami, ka uz galvaspilsētu brauc mūsu vienīgais sieviešu

koris. Tas, ko akustiskā specifika noslēpj jauktajos koros, nevar būt noslēpts sieviešu kori. Tam ir daudz augstāka faktūra, un līdz ar to visli trūkumi tūlīt ir sadzirdami. Ja viduvēju vīru kori vēl var klausīties, tad viduvēju sieviešu kori ir ļoti grūti klausīties. Artūrs Mačuļskis ir spējis veiksmīgi saliedēt savu sieviešu kolektīvu. Zemie altī un augstie soprāni to veido par labu kori. Sešpadsmit altī, starp kuriem ir arī Elita Bicāne, Aelita Cakule, Oksana Dračova, Jadvīga Saumane, un divdesmit pieci soprāni, mīnēšu tikai Veroniku Āriņu, Elēnu Svābi, Antru Vērdiņu, Ingu un Vītu Kurmes.

strādā ļoti nopietni. Dziedātājam ir grūti, bet, ja grib sasniegt rezultātus, citādi nevar. Un to, ka aglonietes citādi neprot, pierādīja skatē, izgaļsinot pēdējās šaubas par kolektīva varēšanu. Stabili un sevi apzinoši dziedāja Jersikas un Preļļu kultūras nama kori. Tas ir arī diriģentu Birutas Salajevas, Santas Ošas un Ulda Bērziņa darba apliecinājums. Un šis dziesmu karš, kas sen jau kļuvis par tradīciju, reizē bija arī kvalitātes pārbau- de.

Jūtami vājāk par savām spējām šoreiz dziedāja Līvānu kultūras nama jauktais koris (diriģents Māris Ošlejs). Vai bija vainīga izloze un pirmstarta nervu sasprindzinājums?

Bēldzot vienotu skanējumu sasniedzis rajona vadošais kolektīvs — skolotāju koris. Devīni pirmie soprāni un desmit otrie, pieci pirmie altī un četrpadsmit otrie, desmit tenori un sešpadsmit basi veido vienotu veselumu. Par tā veselumu ir gādājuši diriģents Alberts Vucāns, koncert-

meistare Inga Dziluma un kora mākslinieciskais vadītājs Edvīns Dzilums. Pēdējais veic arī mūsu rajona kora virsdiriģenta pienākumus. Zūrijas komisijas vērtējums apliecina, ka šis kolektīvs mūsu pusē ir pats varošākais.

Ne jau visiem dziedātājiem (un arī diriģentiem) patīk viss repertuārs. Dziesmas ir veiksmīgas un mazāk veiksmīgas, spilgtākas un mazāk spilgtas. Un tas ir jūtams katrā dziesmu karā. Arī šoreiz. Bet lai paliek repertuāra jautājums.

Šis dziesmu karš mūsu pašdarbniekiem veiksmīgi noslēdzās ar koku dēstīšanu Raiņa bulvārī. Seit līdzās simtgadīgām liepām sev vietu atrada katrs kolektīva un diriģentu dēstītie koki. Pie tam, katrs no tiem

tika apdziedāts. Tā Zemes dienā par godu dzimta jauna tradīcijai — koku dēstīšana. Raiņa bulvārī skanēja un šķanēs dziesmas ar lielā dzejnieka vārdiem. Skanēja, vienojot tautu dziesmu garā, skanēs, vienojot vienā veselumā.

V. ROMANOVSKIS

ATTELOS:
dzied rajona skolotāju koris;
kompetentā zūrija;

dziesmu svētku virsdiriģenti Terēze Broka, Pauls Kvelde un Edgars Račevskis pirms pavizīnāšanas;

savu liepiņu stāda Terēze Broka un Pauls Kvelde.
J. SILICKA foto

— No 25. marta līdz 5. aprīlim Tu biji Minsterē...

Jā, es piedalījos Vispasaulē Latviešu skolotāju konferencē. Tajā satikās latvieši — skolotāji no Kanādas, Amerikas, Zviedrijas, Lielbritānijas, VFR, Francijas, Austrālijas, Japānas, ...Latvijas, Sibīrijas. Var teikt — satikās visu kontinentu, visas pasaules pedagoģisko sistēmu pārstāvj. Lai daļētos pieredzē, sniegtu informāciju par to, kā pasaulē tiek organizēti pedagoģiskais process. Lai izpētītu izglītības sistēmu Vācijā.

— Cik liela bija Latvijas delegācija? Vai tai bija kāds īpašs mērķis?

Latvijas skolotāju delegācija skatīliski bija vislielākā — 60 cilvēku. Tas tāpēc, ka ārzemju tautieši ieinteresēti mums palīdzēt, mēs ieinteresēti tikties un sasniegt tādu līmeni, kāds ir viņu valstīs.

Mums bija globāls uzdevums — pamatīgi izpētīt vācu izglītības sistēmu, kā arī — izveidot Latvijas izglītības sistēmas modeli (paredzam taču, ka neatkarīgajā Latvijā pienācīga vieta tiks ierādīta izglītībai). Delegācijas sastāvā bija skolotāji, Tautas izglītības ministrijas un republikas valdības pārstāvji. Visi — progresīvi, domājoši cilvēki, kas darīs visu, lai izmainītu pastāvošo izglītības sistēmu. Mūsu vidū bija arī vairāki Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāti, kas šim paredzamajam izmaiņām dos juridisku spēku.

— Kā bija organizēts konferences darbs?

Pirmā bija praktiskā darba nedēļa. Tās laikā publicēti dažādas Vācijas skolas, bērnu ierīzes, ģimnāzijas, arī — veco un pansionāta. Skatījāmies, kā noris, kā tiek organizēts mācību process, kādus mērķus skola izvirza, uz kādas filozofijas pamata. Redzēju angļu valodas, ģeogrāfijas, fizikas, darbmācības stundas...

Nākošajā nedēļā notika konference, kurā izvērtējām, kas mums pieņemams, kas — nē, ko vajadzētu pārņemt Latvijas skolās.

Sajā konferencē notika informācijas apmaiņa par izglītības sistēmu visās manīs jau nosauktajās valstīs. Tika sniegta informācija arī par mūsu republikas alternatīvajām skolām: uzstāšanās Kandavas skolās, Spidolas skolas, Rīgas komercskolas direktori. Runāju arī es — par izglītības perspektīvu Aglonā.

Notika arī darbs sekcijās. Es piedalījos skolvadības sekcijas darbā, kur konkrēti tika strādāts par Latvijas skolas modeli. Strādājot kopā ar kolēģiem no dažādām valstīm, nonācām pie secinājuma, ka neatzīstam skolas gaitu sāksanu no 6. gadu vecuma. Optimālā variants — sākt izglītības no 7. gadu vecuma un turpināt to līdz 12. klasēm. Par obligātu uzskatīt 9. klasi izglītību, pēc kuras bērni turpinātu mācības arodskolā vai vidusskolā. Līdzīgi tas jau notiek Francijā, Austrālijā.

— Vai konferences gaitā nonācī arī pie kāda sev būtiska atklājuma, secinājuma?

Jā, pie secinājuma, ar ko mēs atšķiramies no Rietumu izglītības filozofijas. Mūsu mērķis visu laiku bija — audzināt komunisma cēlāju. Tam pakārtotas bija mācību iestādes. Tie bija tie rāmji, kuros vajadzēja «ierāmēt» bērnus un «ierāmēt» skolotājam.

Rietumu izglītības sistēmā netiek pāri stādīta nekāda ideoloģija, bet gan audzināta bībeliskā patiesība, ka Dievs radījis cilvēku kā augstāko radību Zemes virsū, tāpēc — ar brīvu prātu, brīvu gribu un izvēli. Kad jau skolā visu fokusē uz šo patiesi-

Saruna ar Aglonas internātskolas

direktoru Andri Puzo

bu, sāk attīstīties brīva, radoša personība, kas spēj veidot sabiedrību, kādā, piemēram, pašlaik dzīvo Vācijā, — augsti intelektuāli un augsti ekonomiski attīstītu sabiedrību.

Mums šodien, lai izklūtu no krīzes, jāmaina skolas, visas sabiedrības filozofija. Jaaudzina nevis komunisma cēlājs, bet cilvēks ar brīvu pašizteikšanos. Tā, lai cilvēks ir — pirmais, galvenais un lai viss ir pakārtots viņam, nevis viņš — sistēmai, partijai, idejai... Kamēr būs dogmatiskā ideoloģija, tikmēr nebūs perspektīvas, un mēs rīposim tik no kalna lejā, jo filozofija jau ir tas pamats, uz kā balstās visa sabiedrības dzīve...

Tā jau daudzus gadus bija mana pārliecība, ko no 1985. gada centros lieviet arī savā skolā, kaut arī — ar grūtībām, jo ikvienai idejai līdz nāk arī septiņdesmit gadus krātā morālā un cita «uzkabe». Intuitīvi jutu, ka jāiet pa šo ceļu, kas dod iespēju cilvēkam brīvi attīstīties, ka jāveicina pārliecība, ka neviens cilvēkam nevar iedot brīvību, vienīgi viņš pats... Un par to pārliecinājos, iepazīstot skolu sistēmu Vācijā. Pie tā centīsimies arī turpmāk strādāt Aglonā.

— Tavi iespaidi par vācu skolu, skolotāju, skolēnu...

— Skolotāja prestižs ir ļoti augsts visās Rietumu valstīs. Attiecīgi arī skolotāja un skolēna materiālais nodrošinājums. Man jau ilgu laiku pārmet, ka Internātskolas bērni rajonā ir «visdārgākie», proti, katrs gadā

izmaksā 3 000 rubļu. Taču pat vidēji nodrošinātās Zviedrijas, Vācijas skolas bērns izmaksā piecpieci vairāk. Piemēram, Vācijā šī summa ir 4 000 vācu marķu, kam atbilst 16 000 padomju rubļu.

4 000 marķas mēnesī — tā ir skolotāja vidējā alga. Salīdzinājumam — normāls dzīvoklis (80 — 90 kvadrātmetri) mēnesī maksā 1 000 marķas, normāla iztīka vienam cilvēkam — 400 marķas, normāla mašīna — 4 000 — 100 000 marķas. Pat ja ģimenē abi ir skolotāji, katru mēnesi viņi var pieklājīgi iekrāt. Skolotājs Vācijā dzīvo sociāli labi nodrošinātā līmenī. Viņam nav problēmu, jo valsts ieinteresēta, lai tai būtu augsts intelektuālais potenciāls, tāpēc cenšas, lai sociālajā hierarhijā mācītāji atrastos augstā līmenī. Skolās viss kompjuerizēts,

problēmu, kas saistītas ar zemu intelektu. Valsts ieinteresēta ieguldīt līdzekļus izglītībā. Tāpēc pat privātskolas nepastāv tikai no privātajiem līdzekļiem, bet dotāciju veidā saņem atbalstu no valsts.

— Ja atgriežamies pie temata «skolotājs», kā noteic viņa kvalifikāciju, piemērotību darbam?

— Katram skolotājam jābūt augsta līmeņa speciālistam vismaz divos mācību priekšmetos.

Stundas netiek hospitētas, neviens skolotāju nepārbauda. Vienīgi tai gadījumā, ja skolotājs grib saņemt augstāku kvalifikāciju (atšķirība arī algas ziņā), tiek apmeklētas šī skolotāja stundas un viņam jākārto zināms eksāmens.

— Kāda atmosfēra valda skolās?

— Ļoti labvēlīga. Visi smaida — gan skolotāji, gan skolēni.

Par izglītību, prestižu un skolotāju...

Ir kopējama tehnika, kas neaizstājama, kad jāpavairo uzskats, izdales materiāli. Mājas darbi netiek uzdoti, viss tiek paveikts jau skolā — ļoti ērtās būvētās, kas vienlaikus ir arī mācību grāmatas.

Ļoti attīstīta skolās ir pētnieciskā darbība. Stundas notiek no plkst. 9.00 līdz 13.00 vai 14.00. Pēc tam — apmēram līdz plkst. 16.00 — darbojas pēctundu klases un laboratorijas, kur bērni var attīstīt savas radošās spējas.

Skolēnu skaits klasēs ļoti dažāds, pat līdz 40 bērniem. Un tomēr — liela uzmanība tiek pievērsta cilvēkam, katram skolēnam. Ja kaut kas nav kārtībā, katrs bērns, katrs gadījums tiek izpētīts. Tāpēc Vācijā tikpat kā nav mazgadīgo likumpārkāpēju. Ja ir, tad ar katru no viņiem strādā speciāls sociālais dienests, kura uzdevums ir nevis sodīt, bet gan — saprast, kas bērnu līdz pārkāpumam novedis, un — palīdzēt.

Skolās darbojas dispečerdienests. Tas nozīmē, ka nav tāda gadījuma, ka nenotiktu kāda mācību stunda vai arī tā tiktu aizstāta ar citu mācību priekšmetu. Dispečerdienestam ir informācija par skolotājiem, kas var piedāvāt savu palīdzību, un ja no rīta šīs skolas skolotājs paziņo, ka kāda lemesla dēļ nēderadīsies uz stundu, dispečerdienests izsauc «rezervistus».

— Tas laikam uzskatāmi mums parādās izglītības autoritāti...

— Jā, Vācijā ir viena no visizglītotākajām valstīm. Tai ir 800 000 studentu vietas, bet mēcās 1 miljons 600 tūkstoši jauniešu. Lai arī daļa būs mācīsamnieces, bet — ar augstāko izglītību. Pārbaudīta patiesība: jo augstāks ledzīvotāju intelektuālais potenciāls, jo mazāk citu

Stundas galvenais ir izdarīt to, kas iepilnāts, un ir vienalga, vai skolēnam kājas ir uz vai zem galda, vai viņš apgūlies starp soliem, uzmanīgi klausās vai ēd sviestmaizes. Pie tam — stundas ir ļoti liela skolēnu aktivitāte un augsts zināšanu līmenis.

— Tu teici, ka biji ar bērnu-

— Bērnu daržos viss tiek reducēts uz to, lai bērns brīvi varētu darīt to, ko pats grib, un lai viņu brīvi, neuzspiesti, pašam nemanot, varētu audzināt. Bērnu daržos dod jau zināmu ievirzi, izglītību. Bērni tajā pavada 4 — 5 stundas. Apmēram plkst. 12.00 — 13.00 mātes viņus no bērnu darža noteikti izņem. Kad bērni aiziet, personāls analizē savu darbu, apspriež katru bērna personību, tās veidošanos, iespējas, kā viņam palīdzēt. Tā ir dziļa sava darba analīze. Tāpat tiek analizēts darbs skolās.

— Cik noprotams, jums bija iespēja diezgan plaši iepazīt Vāciju? Kā tika uztverti un uz-

ņemti?

— Bijām Hamburgā, Bremenē, Diseldorfā, protams, Minsterē. Visur mūs uzņēma ļaipni, atsaucīgi. Interesējās par Lietuvu. Jāteic, informētība ir ļoti liela. Piemēram, Minsterē ik pēc 2 — 3 stundām bija zināms, kas jauns noticis Lietuvā (darbojas telefaksi). Katru dienu televīzijas ziņas rādīja Lietuvu — gan «Sajūdis», gan sarkano oficeru nostāju. Pirmajā nedēļā šos notikumus nekomentēja, ļāva skatītājiem pašiem spriest, otrajā nedēļā jau komentēja kā padomju agresiju Lietuvā. Tātad laikā Vācijā notika arī protesta akcija pret šo bruņoto apspiešanu. Ļoti plaši par to raksta pasaules prese. Pasaule ir ar Lietuvu. Bet pasaule atbalsta arī Gorbačovu.

— Kā šais Latvijas valstij tik būtiskajās dienās jutāties, kas, latvieši?

— Latvijas delegācijas sastāvā bijām deviņi Latvijas Augstākās Padomes deputāti. Mēs uzrakstījām aicinājumu Bonnas valdībai — nebūt vienaldzīgiem pret notikumiem Lietuvā. Jo vienaldzība no viņu puses var izraisīt nākošos solus no Padomju Savienības puses, kas var būt ļoti traģiski.

— Tu esi Latvijas Augstākās Padomes deputāts. Ar kādu noskaņojumu un pārliecību gādāsi sesiju?

— Vācijas sabiedrība uzskata, ka Lietuvai būtu daudz vieglāk, ja visas Baltijas republikas šo soli būtu spērušas vienlaicīgi. Domāju, AP sesija beidzot jāizlemj šo jautājumu Latvijai. Jāpasludina valsts neatkarība, jo jebkurai tautai, lai cik lieli tā ir apspiesta, ilgas pēc brīvības neapsīkst. Un tas ir normāli. Jautājums tikai — kāds būs ceļš uz neatkarīgu valsti.

Lietuva uzņemas visu atbildību. Iespējams, kļūdījās, iespējams — šo to vajadzēja darīt mazliet citādi. Mēs tagad varam mācīties no viņu kļūdām. Pielauju, ka uz Lietuvu kā pirmo punktu tika izgāzts Maskavas nīkums. Ja šie procesi turpināsies, katrā nākošajā punktā pretestība būs mazāka.

Aiziet no Padomju Savienības nenozīmē saraut ar to visas saites. Padomju Savienībai būs taču izdevīgi sekmīgi tirgoties ne valrs ar koloniju, bet ar līdztiesīgu valsti, ar valsti, kas ražo kvalitatīvu precī. Citādi — zināms taču — jo vairāk apspiesta tauta, jo zemāks darba ražīgums.

Es Augstākās Padomes sesijā hālosu par brīvu un neatkarīgu Lietuvu. Un tā nav Latvijas tautas kaprīze vai iegriba, bet gan likumsakarība, jo mēs gribam dzīvot labāk, nekā dzīvojam šodien.

— Kāda jomā ceri darboties kā AP deputāts?

— Jākam, izglītībā.

— Paldies Tav par sarunu. Ret saki: vai tiek Tu, kļuvts par deputātu, nekļūsi par «rīdziniekku»?

— Es ļoti ceru, ka arī nākamais Augstākās Padomes deputāts, varēs palikt tepat Aglonā. Savā skolā.

Ar A. Puzo sarunājis S. JOKSTĒ

P. ZEILE, profesors

Skaidrības labad

[1. turpinājums]

Savā rakstā balstījos uz konkrētiem vēstures faktiem un statistikas materiālu un no tiem izdarīju secinājumus. Agrāk jau bija otrādi — zināmiem stereotipiem apgalvojumiem tika «pievilkti» klāt «atlasīti» fakti. Tāpēc nav brīnums, ka I. Kirilovs gribētu apstrīdēt kādus faktus. Un tas ir pilnīgi dabiski — vienu un to pašu statistikas tabulu, teiksim, monarhists, stalinists un demokrāts novērtēs atšķirīgi. Kā zināms, ļoti ilgstošī tika uzskatīts, ka Saule riņķo ap Zemi nevis otrādi.

Visa augsmīnētā dēļ varbūt arī nebūtu rakstījis šīs piezīmes. To lika darīt galvenokārt I. Kirilova apgalvojums, ka «tiek rakstīts par Latgales latviešu pārkāpumu par krievu tautu kultūrā, izglītībā utt.» Tālāk vēsticībnieku sakarā līdzīgs pārmetums tiek izteikts arī man. Nezinu, varbūt

kāds man pašreiz konkrēti nezināms autors arī izteicis līdzīgu domu. Taču attiecībā uz sevi to noraidu kā pilnīgi nepamatotu. Neko tādu neesmu ne domājis, ne rakstījis. Vēlreiz pārskatīju savu rakstu un, protams, neatradu ne teikumu, kurā būtu šāda aspektā pretstatītas vai salīdzinātas abas tautas un to kultūras. Neesmu lasījis raksta krievisko tulkojumu, taču šaubos, ka tāļā varēja iekļūt tāda sagrozīta doma. Tas ir divalns pārpratoms. Tāpēc es teicēju par «Lenina Karogu» (1989. g. 18. — 25. febr.) un izlasīt tur publicēto manu rakstu «Daudznacionālā kultūra Latvijā 20. — 30. gados», kur plaši (divos turpinājumos) parādīts, cik plaša, daudzveidīga bija krievu kultūra Latvijas Republikā. Vai gan šodienas «Sovetskaja Latvija» var interfrontistu «Jedinstvo» var salīdzināt ar toreizējiem apjomī-

gajiem, saturā bagātājiem preses izdevumiem «Segodņa», «Segodņa večerom», «Rižskij kurjer», «Dja vaš», «Perezvoni» u. c. Avīzel «Segodņa» bija korespondenti ārzemēs, par līdzstrādniekiem darbojās Eiropas mēroga krievu kultūras darbinieki un pazīstami latviešu rakstnieki. Un izcila Krievu drāmas teātris Rīgā, krājums «Krievi Latvijā», daudzās grāmatas krievu valodā, Rēriha biedrība (kas vienoja krievu un latviešu inteliģenci), savu izdevniecība «Uguns». Mūzikas biedrība, koris, Krievu izglītības biedrība, slavenā Lomonosova ģimnāzija, filozofi, gleznotāji un vēl daudz kas cits. So visu bagāto kultūras sistēmu jau 1940.-41. gadā sagrauva Stalīns un Višinskis, bet tās darbinieku lielāko daļu izsūtīja uz Sibīriju vai nogalināja. Bet viņu vietā iedibda savas saknes zaudējuši, stalinisma dogmu noturināti, akli šķiru cīņas naidā audzināti laudis. Un pilnīgi dabīgi, ka viņi nevarēja radīt tik daudzveidīgu kultūru kādu radīja 20. — 30. gadu Latvijas krievu kopienas pārstāvji. Tas ir bēdīgs, bet acīmredzams fakts. Un tomēr arī šajā

situācijā Latvijā izveidojies spēcīgs krievu inteliģences kodols, ko pārstāv rakstnieki M. Kostenecka, L. Azarova, V. Dozorcevs, L. Ždanova, skatuves meistari N. Neznamova, L. Tuisova, M. Hižņakovs, V. Plūts, I. Fjodorova, S. Judins, G. Gorbarovs, tēlnieks I. Vasiļjevs, literatūrzinātnieks un publicists A. Grigorjevs, zinātnieki, ārsti u. c. Viņi ieguvuši cieņu kā latviešu, vispār, tā latgalešu vidū un te nevar būt runas par kādu pretstatīšanu. Ka Interfrontes un ar to cieši saaugušajiem konservatīvajiem partijās darbiniekiem nav pa prātam vairāku krievu inteliģences pārstāvju progresīvā stāvība un saliedēšanās ap pamattautības atriebības ententiem, tad tā ir viņu pašu problēma.

Domāju, ka nevis vēstures pētnieki pretstata krievus latgalešiem, bet to gan dara vadošā birokrātijas virsotne. Kā gan cieniāmalis I. Kirilovs var izskaidrot to, ka Latgales pilsētu (Daugavpils, Rēzeknes) un visu raugonu partijas komiteju pirmie sekretāri nav vis latgaleši, bet krievi un krieviski runājošie? Vai tas nenozīmē jau augsmīnētās apziņas kultivēšanu. To, ka

postepus, kuri līdz šim nozīmēja varas monopolu, visa veida drikstēšanas un nedrīkstēšanas robežu noteikšanu, nevar uzticēt latgaļiem. Vai arī viņi intelektuāli un visādā citādā ir nespejīgi arī par šurp ienākušo krievu, pārkrīvēto baltkrievu vai ukraiņu.

Mēģināsim būt konkrēti. Kas tad bija un ir pedēji trīs partijas pirmie sekretāri tajā pašā Daugavpilī? H. Bagnovcs (dzimis Grodņā) — no 1973. g. līdz 1983. g.; T. Duškevičs (dz. Hmelnickas apg.) — no 1983. g. līdz 1987. g. Abi pēc tam pārceļti vadošā darbā uz Rīgu. Kopš 1987. gada — pirmais sekretārs V. Zarkovs (dzimis Almaatā, mācījies Omskā, strādājis Citas lokomotīvu depo). Laikā, kad no jauna izvirzīts lozungs «Visu varu padomēm!», V. Zarkovs to īsteno tā, kā savā personā apvieno varu partijā un padomē, nebūt necenzdamies to nodrošināt kādam vietējam latgaļietim, kuram vajadzētu pārstāvēt Daugavpils latviešu tērvotājus. Bez tam, V. Alkšna fedvesmots, organizē nelikumīgu aptauju — referendumu.

[Turpinājums sekos.]

Dzimšanas diena — reizi gadsimtā

Ģertrūde Allasa ne reizi dzīvē nebija atzīmējusi savu dzimšanas dienu. Saka — tādēļ, ka šis datums iekrīt lielajā gavēnī. Un vēl arī tādēļ, ka par svinēšanu nav iznācis pat domāt. Viņa savā dzīvē pārcēlusī karu ar Japānu, divus pasaules karus, Pilsouņu karu, trīs revolūcijas, divas deportācijas, pēckara badu un kolektivizāciju, kas Latvijas laukos atjaunoja dzimtbūšanu.

Ģertrūde Allasa visu to atceras. Viņai tāpat kā jaunībā ir gaišs prāts, skaidra atmiņa un laba dzirde. Tuvojoties simtgadei, vairs negrib klausīt tikai kājas un acis. Sirmajai māmuļai, kas palikusi vientuļa, šī dzimšanas diena būtu bezcerīgi rūgta, ja mūsu sabiedrība un mēs visi beidzot nebūtu plevērsušies vispārīvēciskām vērtībām, atgriezušies pie ticības, cerības, labestības un žēlsirdības.

Patēloties Rēzeknes rajona padomes un Viļānu sabiedrības nāļēm, pirms gada Ģertrūde Allasa no mītras, vecas mājas pārcēlās uz

labiekārtotu dzīvokli — panslonātu Viļānu centrā. Šeit viņa sagaidīja arī vīlus, kas ieradās apsveikt Viļānu vecāko iedzīvotāju 100 gadu jubilejā.

Pirmos pavasara ziedus viņai atnesa visu cilenītais rajona izpilkomitejas priekšsēdētājs Gunārs Klindzāns, daudzli vijānēši, skolotāji un skolēni. Viņi rūpējās arī par dzīvokļa saņošanu un svētku galdu. Vēlējais etnogrāfiskais ansamblis jubilārei vēlēja dziesmas un pēc viņas lūguma nodziedāja lūgšanu, kurā Ģertrūde Allasa radusi mierinājumu visu savu mūžu.

Rēzeknes rajonā daudz tiek darīts veco jaužu labā. Daudzās saimniecībās jau ir savas mājas vai dzīvokļi, kas atvērti panslonājiem. Rajona padome cenšas rast līdzekļus, lai palielinātu pabalstus vientuļiem un mazturīgiem vecajiem cilvēkiem

M. NIZINSKA,
LETA korespondente

Mātes dienu gaidot

Skatoties uz XXI gadsimtu, pēkšņi sajūtam, ka mūsos pietrūkst kaut kā ļoti svarīga. Sākam runāt par cilvēku attiecībām un atceramies sākuma sākumu — māti.

Kā mēs svinēsim šos padomju varas gados piemirstos svētkus! Ne jau katru svētku situāciju, vēl jo vairāk intīmu, dziļi personīgu brīdi var pārvērst svētkos, kas notiek uz skatuves. Pats būtiskākais — lai tie norisinās sirdī, ģimenē, Latvijā...

Otrajā maija svētdienā dažādu uzskatu un tautību cilvēki jūtas kā vienas mātes bērni. Laikrakstu, televīzijas un radio galvenā tēma — māte. Un, kamēr vēl ir laiks, padomāsim, kā mēs godināsim savu

māti. Uzskatu, ka svētku galvenais elements ir cieņošanās pie mātes.

Rajona kultūras nama darbinieki jo daudzus ir aicinājuši uz kopīgu svētku svinēšanu. Visus Interesentus viņi lūdz atsaukties līdz 9. maijam. Tas ir nepieciešams, lai kopu spēkiem veidotu izstādi «Ģimene un mans vajasprieks». Šajā sarīkojumā paredzēta ģimenes ansambļu uzstāšanās, vēsturisks leskats mātes godināšanas tradīcijās.

Un es ticu, ka, ja mēs gribēsim svinēt Mātes dienu, tad mums būs cildena ģimenes, sirds kopības un jūtu tīrības diena.

V. RADIS

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Laikraksta «Novadnieks» kārtējais numurs iznāks 5. g. 5. maijā.

Redaktors PETERIS PIZELIS

LIVĀNU MAZDĀRZIŅU ĪPAŠNIEKIEM

Līdz šī gada 15. maijam pie saviem mazdārziņiem jāuzstāda plāksnītes, uzrādot reģistrācijas numuru, ar kuru iedalītās zemes gabals tika reģistrēts Livānu pilsētas izpilddomē.

GĀZES SAIMNIECĪBAS DAUGAVPILS STARPRAJONU RAZOŠANAS UN EKSPLUATĀCIJAS PĀRVALDE

uzņēmumu, iestāžu, kolhozu, padomju saimniecību vadītājiem, celtniecības un montāžas darbu organizāciju vadītājiem, dzīvokļu ekspluatācijas pārvalžu priekšniekiem un visiem pilsētas un rajona iedzīvotājiem atgādina, ka:

- lai izvairītos no gāzes vadu bojājumiem, aizliegts veikt zemes rakšanas darbus bez īpašas atļaujas. Tāpat nedrīkst stādīt kokus, krūmājus, ierakt stabus, veikt celtniecības darbus, izvietot būvniecības materiālus.
- Par gāzes vada bojāšanu vainīgām personām tiek uzlikta administratīvā atbildība, ja vainīgā darbībā nav saķara ar kriminālatbildību.

Zemes rakšanas darbi jāsaņem Preiļos, Preiļu gāzes apgādes rajonā vai pa tālruni: 22866, 22880; Livānos, gāzes apgādes rajonā, vai pa tālruni: 44554, 44064; rajona kolhozos, padomju saimniecībās — ar atbildīgo par gāzes saimniecību.

PREIĻU RAJONA KOLHOZAM «SMELTERI»

darbā vajadzīgas slaucējas.

Saimniecība apgādā ar dzīvojamo platību.

Izsludinām konkursu par rajona skolēnu jaunrades centra emblēmas piedalīšā skici.

Aicinām aktīvi piedalīties konkursā, uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

Darbus iesūtīt līdz šī gada 1. jūnijam.

Adrese: Preiļi, p/k Nr. 14, skolēnu jaunrades centrs.

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĪTĒIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPŪGULO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PĀREIZĪBU ATBILDĀ RAKSTU AUTORĪ.

● MŪSU ADRESE:
228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietālece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21998, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, vēstulju, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzlīpas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespaidloksne. Osetiespiedums. Газета Преильского района на латышском языке.

Melns 14 152 eksemplāru (latviešu valodā — 10 168 eks., krievu valodā — 3 984 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 504.

Pārbūve. Piektais gads. Preiļi.

Makštinieka K. ANŠPAKA zīmējums.

DISKOTEKA «NEPAEJ GARĀM» DARBOJAS:

- 28. aprīli — Rušonas tautas namā,
- 29. aprīli — līdz rīta gaismai Zundānu tautas namā,
- 30. aprīļa naktī — Livānu stikla fabrikas klubā,
- 1. un 2. maijā — Preiļu rajona kultūras namā.

20. maijā plkst. 15.00 Preiļu pilsoņu kapos MĪRUŠO ATCERES DIENA.

Ja jūsu rīcībā ir vieglā automašīna, kravas piekabe, jūs dzīvojat Preiļu rajonā un jums mājās ir telefons, jūs varat ● slēgt līgumu par biškopības produkcijas pārvadājumiem

● UZ REPUBLIKĀNISKO BIŠKOPIBAS APVIENĪBU «LATVIJAS BITE».

Samaksa pēc vienošanās.

Pieteikumus sūtiet vēstules veidā uz adresi: Rīga, 226018, Lāčplēša ielā 112 a, RBA «Latvijas bite», telefons 225884.

Pēc vēstules saņemšanas telefoniski jūs uzaicināsim uz līguma noslēgšanu.

PREIĻU 21. PĀRVIETOJAMAJAI MEHANIZĒTAJAI KOLONNAI

darbam Livānos un Preiļos steidzami vajadzīgi: traktoru mašīnisti, transportstrādnieki, ārējo cauru vadu montētāji.

Pieteikties kadru daļā Livānos, Kalnu ielā 5. Tālrunis — 44573.

Bezģimenes cilvēkiem tiek piešķirta labiekārtota kopmītne.

PĀRDOD grūsnu teli. Zvanīt 39516.

PĀRDOD govī. Tālrunis — 21088.

PĀRDOD kartupeļus. Tālrunis 58417 (vakaros).

BĒRNĪBAS SVĒTKU dalībniekus Preiļu rajona kultūras nams aicina pieteikties kultūras namā līdz 20. maijam.

DZĪVOKĻU UN KOMUNĀLĀS SAIMNIECĪBAS RAZOŠANAS APVIENĪBA lūdz visus Preiļu pilsētas individuālā sektora iedzīvotājus, kuri izmanto ūdensvada pakalpojumus, samaksāt par ūdeni līdz 1990. gada 1. jūnijam, pretējā gadījumā ūdenspadeve tiks pārtraukta.

Adrese: Preiļos, Rīgas ielā 4 (grāmatvedība).

LIVĀNU IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI

Latvu tehniskā apskate un reģistrācija notiek ceturtdienās no plkst. 9.30 līdz 12.00 glābšanas stacijā.

Mazizmēra peldlīdzekļu valsts inspekcija